

חוותנו של המודחן. עגנון צילום: גטי אימג'ס

עד ששקה את המציגות הקודרת עם מצוקותיה. בדבר זה לא היה יצחק חייד. באותו הימים הייתה יפו מלאה בחורים שענו ופירושו, וכשהיו מתקבצים יחד והיה ללבם תוקף אופום היו מוכתקים את יש' בתם סכיפוי היסדים וביניגי היסדים או בדרותם עמי 82-83 במחודרת תש"ך.

בקבוצת האיזון החמוקמק

בשבב הה של תmol שלשים אנו נמצאים ב'ר' קום של "או או", שבו הבחרות הונרוב ביניירות. תmol שלשים מציגים גם דרגיגים מן הכלול הזה. ביפוי אנו פוגשים את חזיינו הדורי יעקב מלכוב ("חסד חבר"') וזה מהשוו סופר") שנגהל פטסיון. ואיך, אפילו בעיר הקורוש ירושלים נמצאים חילונים מוכחים כמו התמלים ומדוברים בבית הספר בצלאל, או גני ווגו של ליליאו בןchorה. נינן להוטסף עליהם דמיות משניות וחריגות כמו האמן

rangle בתנאי הארץ... אף בשאר דברים נהוג היה כרוב חברינו. לא הלק לביית הכנסת ולא הנין תפילין ולא שמר את השבת ולא ייבד את המועדות... דבר זה לא עשה מותן מהחשיבות יתרות על האמונה ועל הדת, אלא מונע שהריה דוד בן נבו אדם שבאו לידי הכרה שהדת וכי אינה הדברה... והואיל ולא דרא צורך בדת

לא דרא צורך במצוותיה...
...קורוטוב שעזינו שלטו בו ביצחק שלא מדעתו, רעינו מעומעם שאל בא ליד בירור, אבל כיוון את מעשי. הר' שרדץ' ישראל מתהלך ליישוב היישן ולישוב החדש, אליו נהגים כך ואלו נהגים כן. והואיל והוא נגהג על רישוב החדש מטה לו לנגן כאנשי היישן. ואך לעל פי שכחה ממחשובינו נשתנו, לבוי זה לא נשתנו. ואך לעל פי שלא נשתנו מתרחק מהמוסדות. כך מתאר עגנון את המהagger הצר עיר, המנק את נוישת שמירת המצוות וככיסתו לסביבה החולנית של יפו:

תmol שלשים וירון תmol שלשים והיום

במרכז יצירת המופת של ש"י עגנון עומד אדם שנקרע ללא תקנה בין יפו החילונית לירושלים הדתית. 80 שנה אחרי פרטומו, הספר עדין מצבב מראה מל החברה הישראלית ומבעוכותיה, ומשרטט בין שורותיו את הדרך לשלב בין יישן לחידש / **יוסף סקס** /

לפני קצת יותר משלושים שנה הנחת**י** את ארצי, את מולדתי ואת עיר נירג'רו, ועלתי לארץ ישראל. כדור ריבעי באירוע הברית, נלודתי לתוך משפחה עם שיעור התבולות גבוה.

אחרי "חוורה בתשובה" ליהדות האורתודוקסית בשנות תיכון, המעביר לישראל נראה כמו המשך טבי של מסע לחפש היורדות אורהנטית. שננת

באיל לירושלים נפתח שכונת נחלת-שבעה בית

קפה והנות ספרים משומשים שנקרו על שם הרמן העברי הגודל ביותר של העת המודרנית, "תmol שלשם" מאות ש"י עגנון, שהשנה אוו מציינים

שמנונים שמה לפטרומו. בכינויו האשון באתו ביט

קפח חרש רכשתי עותק ממשומש של הספר.

ברים מקוואי וווקרי של עגנון במלך השניים

מצאו בתmol שלשים, משרות יוקון ספרותי של תקופת העלייה השנייה, טיפול מושל במתה שבין דת וחילו, אמונה ובפירור, מסורת ומורשת. אין

ספר, הוא סבות היוגרפיה לכך שאיל, עיליה חדש וצעיר שנוד בין העולם והערכים האלה, נمشך לסייעו של יצחק קומו, גם הוא יוצר שנק'

רע בין פeo ההיוני לירושלים הדתית, בין חניכו

הזרדי בגליציה בין החקלאים היזוניים ואנמים הבודאים שפגש בישוב החדש, בין וועיטהה והMRI

נסות של סוניה ובין חיבתה הטהורה של ספרה.

לפחות בתחילת, משלוחו של יצחק דוד תמנת ראי של מלול זי. עם בוא לישוב החדש הוא

מתרחק מהמוסדות. כך מתאר עגנון את המהagger הצר עיר, המנק את נוישת שמירת המצוות וככיסתו

על דע על יד עקר יצחק דעתו והתהיל מות-

הרב יוסף סקס
הוא מנהל אגף
המחקרים בቤת עגנון
בירושלים

“ולא רק לקבר כהה יצחק, מתחfine את הקדוש”. אלא גם לאגדותה שפרוטית מפוארת, ציצירת המופת שאין לה מתחדים בספרות העברית היהודית המודרנית.

אמות, ניתן לראות את אזהרת המספר כדר ביבירויות: עלמה של מאה שעירים, במילויו כפי שהוא בדרכו הפטנטית של באה שפה, שפה, חק נאאי"י פיש, סופג מה הוא לעצמו ועוזר לאורח הרוחן.

המשמעות של רבי מנחם מתואר כഫוכה חייה וונושתת לטיעון בדבר הסתירה בין יהדות מסורתית לציוויליזציה: רקלאי אודוק העובד את אגדת פתח-תקווה - בדוק כפי שגיבור הרומן מצחיק קומו שאף לעשות עם עלייתו - עם קלשון ביד אחת מסכת תלמוד ירושלמי ביד השניה

בלחוור לשמיימלך ולשטיילך של מהא שעריהם. גם על הציגים החליגונים, שביחיהם הייתה יותר מרדי פפו ופחות מרי ירושלים.

תمول שלוש מציגים תומנה מסוכנת ומתוחמתת של הדריכים המרוכות שבחן העבר משפייע בהכרה על ההוו והעתיד. והוא רומן על אוכורן האיזון אצל אדם צעריך אחד, ואולי אצלם שלם.

למלוי, בתקופת כו�א לישראל בשנת 1994, ה'כ' יונידרה שסבירה בעניין צחק בסבירות עליליה השנויות, ואותה רדילהה של "אוריאן" בין מסורת ומודרניזם, וכך אוניה הדתיה כה דלה, גורלוות וטקליניות. מדרנית יש' ענץ' ענץ' סוגינה ולבסוף האחרות של עגנון. אין ספק:

עדין הוגיש בביתם של מאה שערים של היום, אך אני לא הולכת לשם. במקום זאת התישבתי בין נציגציאו האידיאולוגים של ר' מנומח העומד. ומה לגבי הספר שנרכש בבית הקפה הנושא את

בכמירות העולים החדשניים עמדתי חסר אונים מול העברית העשירה והמורכבת של עגנון.ฉלהחי לעבור רק כמה עמדוים עד שנתי אשתי, ואולי מוטב שכן. סופו הטורי הפסימי של הספר היה מדכא את רוחי באיזו זמן. עם השניים מצאתי את דרכיו לכתב עגנון

העברית וברוחיה של ים זוטר ● העברית ובמורשתנו העשירה והקדושה, כפי שקרה אוניברסיטת העולמים החדשם עמדת אוניברסיטת העברית העשירה והמורכבת של עגנון. הצלחתו לעبور רק כמה עמודים עד שבי' אוניברסיטה אוניברסיטאית, ואולי מוכבש שכך. גופו הטעגי והפסמי

צחוק ליעולם לא יוכל להשיג את המצב שמנחם
אנגלים ללא מאמצה:

אמר לו יצחק למונחים, זכור אתה רב מנוח,
בשחיתית אצלך ודברינו על העבודה. אמר מנוח והוא
גנני. אמר יצחק תמה אני עילך רב מנוח שאתה
לא אמן. אמר מנוח האך לא אמן? ווי דבריו של
שלמה רבי ברכות ז' שורש מפי. אמר יצחק בשאיו
זהו מהורהר בהדר בוכר וחומר לוכר שאותם שמרוממים
מהעבודה דע כדי דוד זוקה הם מעמוד על החקיקע.
אמר מנוח מי שזכה זאת, אבל לא בכח דבריו. אמר

צחוק כשאני מביטי בירני מוצער שלא עמדתי
לענישתי חקלאי. אמור מנהם בגין
ברצ'ץ' יזכיר את מוצער. אמר צחוק איזה טעם אתה אומר
אתה לא יודע? אמוד מנהם כל המוצער על דבר שלא עמדת
אתה שמי להצלחה על דברך. ואנו ינתק את
ונגה נגה, ונגה עישה דכם של איזער? אמור מנהם ליל'

לכון, מילויו של הערך יתאפשר רק אם יתאפשר לשלב בפער בין הכתוב ומי שפונטני נזכר בפער. אולם מנקודת מבטו של קורא, לא ניתן למסור ערך זה כהוותי, כיון שהוא מושג רק באמצעות הפעלה של מנגנון האינטלקטואלי. אולם מנקודת מבטו של מנגנון האינטלקטואלי, לא ניתן למסור ערך זה כהוותי, כיון שהוא מושג רק באמצעות הפעלה של קורא.

שללא נצטר להתבונן בו האין, ובכך אמורתי לך אם עבר עלי יום ואימי מותבייש'ו בואי מוציא. אמר נזקוק איזה הירש ש' אין? או אמר נזקוק הלאי שא' היה הפרש בדבר, אלא שפעמים לבוד של אדם גס נזקוקו באהר, ולפיכך נזר עלי יומם שעיבר לוי (עמ' 539-540).

‘צְחַק אָמֵן שָׁהַגֵּעַ לְהַשְׁתָּוֹת נִאֲשָׁר הַתִּיעַשׂ
בְּיְרוּשָׁלָם וְנִשְׂאָה, אֲךָ סִימָן הַרוּמָן מִפְרָץ אֶת הַתְּעֵדָה
שְׁמַפְנָסָה מִיד לְאֹהֶר הַמְּפַנָּס הַאַחֲרָון שָׁלוּ וּמִנְחָה,
בְּבָא בְּבָא בְּבָא אֲלֵי צְחַק וְשִׁבְעָה אֶצְל דָּוִם,’ וְהִזְמִין
קָרְרֵי הוּא בִּפְנֵי:

שכח שם את מנעליהם. חזר אצל מנעליהם. הפרק היה
זהה עם תחומיו תא נבכע. פגע עמו אדם אחד ומארך לו, והוא זכר רחוב
ליקון. יזון ששליך עמו נעלם. עמד צ'ק'ר בראוב
ברחוב בלא מנעלים והוא שמאש מגולו. שמע קול תפילה
ההדר אח קוקין. געיג איזל בית של שדי דיטיאוט.
תונתוננה רוחבה ונעליהם שומפללים בה עליין אליה
וסוסלום עמוד ישן. התחה את הסולט ועללה.

במיוחד בימי שלטונו של קיסר הרומי, אדריאנוס, שקבע תקנות נוראיות ורומיות. מכאן נובע שפהו היה מושג של אמצעים פוליטיים ורומיים. מכאן נובע שפהו היה מושג של אמצעים פוליטיים ורומיים.

אזהרה לשני הכוונים

סיום הספר מכון לאידיאולוגיה של תנועת
העכזרות, שעתה רומנטיזציה ומיתולוגיזציה לדּ
מוניות של החלוץ, והפכה אותה ל肯ה המירה של עלי'
מתו על כל צורות הzinיות אחרות נשבטו כחרשות.
בפסחא אהרוןו של הרמן פנה מנספר
אל: "אנחנו א נציג את גולתנו בדנרגה, שב'
עין גנים ושבאות גני הדיאגנזה". הוא מציין עכבר
משם לת דוגמת האחדה של "צ'ק חברו", של "לא"
ווילס חיד זקנוagi ביר הרמן הבנתן כלוח וכשאר
בכמה צדיקים וחסידים שניתנה לו אוחות קבר בא"ר

שמשוון בלוקיפ והפלצון ארוף, אנשים דתיים עם
אצפן יציב בחיהם שאינו מכובן לא לשמרת מצ'

אתה לא חולזניות הארץ, המדגימים אפסדרוית
אחרות של הגשה אישית יהודית בארץ ישראל
אללן שצער היישוב החדש או השן. עירין, כל
ילאה נורתם יוצאי דופ. אף שיפו וירושלים היו
נתקנת זו וזו נרנעה בדורות ברכבה, זה
בג'יג' עילום שונם בתכלית.

נראה שאפיילו עגנון הודה בכך ברומו גורף, כאשר
האגירות לחויר ברוך קורצוויל והוא ווקע עצם והכיר
נדיר ובדוי ח'ז' "יכל קורצוויל עבירה אוות עליון הזה
אליפטונו והולכת לפניו לימים הדין, שנאמר י' לפטו
הדרתך קרבן עיגלו בטהר יאנדר," בכל עוד אמן:
ההשורה היה בו כבלב' (סוטה ג, ע"א). בכל קשר ליצחק
המושג מוכה כלבת, ובוטש של דבר (ספרילויר).
ויתן את הנשיכה שתהדרוג אותו.

רמות ויצאת דופן החושבה נספתה, שליעיתים קרכובות מדי געלמת מההייננס על תmol שלשים,izia דומו של רבינו מנחן, או כי' שהוא מכונה מגאנס העומד, "על שם שהיה עושה הכל בעמיה", הוא מומואר לע' ידי עוננו כהדרכה וזה ועוד לטיעון בדבר הסתירה בין הדרות מסורתית ציוניתות: הקלאי אידוך העודד את אומהות פרתודתקי וה... – בדיקן כי' יצחק עצמו שארף לעשות עם לילויתו – עם קלשון ביד אחת ובסכת תלמוד יירא לילויו, ביד השמיינן.

מלבד יצחק עצמו, מנחם הוא הדמות היחידה בעיליה שמופיעה גם ביפוי ויישוביה הסמוכים וגם

בעת אמרית הקרייש על נשמת אימנו לר' הכהן
הוא אף נראה לרגע כמו שהשיגו אותן, אך או הוא
בעקבות יתיר לכיוון השוני.

הברון גוטמן היה מושל נסיכות ירושלים במשך כ-20 שנה. הוא היה אחד מבעלי האדמות הגדלות בעיר, ובעיר נבנתה רחוב על שמו. מושל נסיכות ירושלים היה מושל נסיכות ירושלים במשך כ-20 שנה. הוא היה אחד מבעלי האדמות הגדלות בעיר, ובעיר נבנתה רחוב על שמו.

גורלו של יצחק שוניה מאור מזה של מנהם העדר
אור. בדיאלוג בין השנאים, עגנון חושף יפה כיצד